

**BEZPIECZEŃSTWO LOGISTYCZNE WYZNACZNIKIEM ZDOLNOŚCI BOJOWEJ
SIŁ ZBROJNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

LOGISTICS SECURITY OF THE POLISH ARMED FORCES COMBAT-CAPABLE

THE DETERMINANT

Mieczysław PAWLISIAK
mieczyslaw.pawlisiak@wat.edu.pl

Wojskowa Akademia Techniczna
Wydział Logistyki
Instytut Logistyki

Streszczenie: Zapewnienie odpowiedniego poziomu zdolności bojowej Sił Zbrojnych RP jest podstawowym wymogiem wynikającym wprost z zapisów Konstytucji RP. Dla jej zapewnienia niezbędne jest utrzymanie wysokiego stopnia ukończenia, właściwe wyposażenie w sprzęt wojskowy, odpowiednie wykształcenie stanów osobowych, wysoki stan moralno – etyczny, a przede wszystkim zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa logistycznego. W ramach zabezpieczenia logistycznego pierwszoplanową rolę spełnia zabezpieczenie materiałowe, zabezpieczenie techniczne, zaspokojenie potrzeb transportowych oraz infrastrukturalnych. Właściwie zrealizowany ten kompleks przedsięwzięć stanowi podstawę do utrzymania zdolności bojowej Sił Zbrojnych RP na oczekiwanym poziomie. .

Abstract: To ensure an adequate level of combat capability of the armed forces of the REPUBLIC OF POLAND is a fundamental requirement arising directly from the Constitution. To ensure it is necessary to maintain a high degree of accessories, the competent provision of military equipment, trained personal States, high State of moral-ethical and, above all, to ensure an adequate level of safety. As security in a logistics role meets security material, technical, security, transport infrastructure and needs. Properly implemented this complex projects is the basis for maintaining the combat capacity of the armed forces of the REPUBLIC OF POLAND on the level of interest

Słowa kluczowe: zdolność bojowa, stopień ukończenia, wykształcenie, sprzęt wojskowy, stan moralno – etyczny, bezpieczeństwo logistyczne

Key words: combat ability, accessories, training, military equipment, the status of the moral-ethical, logistical security

WSTĘP

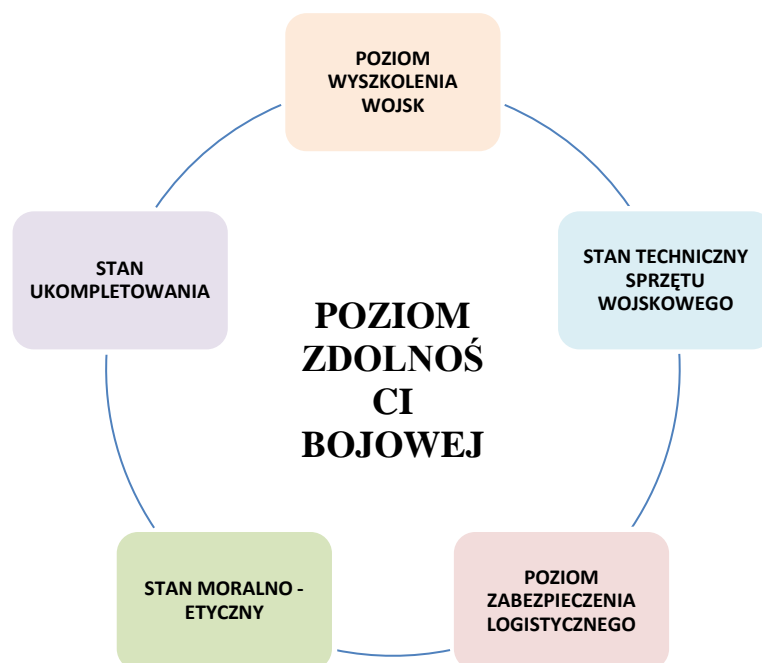
Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej /SZ RP/ zgodne z zapisem zawartym w artykule 26 ustęp 1 Konstytucji RP mają za zadanie chronić niepodległości i zapewnić niepodzielność terytorialną przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności granic. Tak jednoznacznie określona misja Sił Zbrojnych RP wymusza na nich konieczność posiadania wymaganej zdolności bojowej. Jest ona rozumiana jako możliwość realizacji wszelkich zadań związanych z ochroną o obronę granic, a tym samym zapewnić suwerenność i niepodległość. /Nowak 2015/. Konsekwencją tak rozumianej zdolności jest potrzeba podjęcia działań

zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa logistycznego Siłom Zbrojnym RP. Takie określenie warunków, które pod względem logistycznym powinny zostać spełnione, pozwoliło określić cel artykułu, który można zdefiniować jako podjęcie próby zaprezentowania zasadniczych determinantów zdolności bojowej ze szczególnym uwzględnieniem problemów zabezpieczenia logistycznego.

1. CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POZIOM ZDOLNOŚCI BOJOWEJ WOJSK

Bezpieczeństwo logistyczne w odniesieniu do Sił Zbrojnych RP w swojej istocie jest pochodną treści zawartych w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 5 listopada 2014 roku. Zawarte tam zapisy ukierunkowują działalność organów władzy, która ma zapewnić bezpieczeństwo wszystkim obywatelom z jednoczesnym zapewnieniem warunków stabilizacji i systematycznego rozwoju. Oczywistym jest podejmowanie takich działań, aby zasadnicze ogniwo bezpieczeństwa jakim są Siły Zbrojne RP były w stanie w pierwszej kolejności przystąpić do realizacji swoich statutowych zadań /Mitkow S.2014/.

Zdolność bojowa wojsk /jednostek wojskowych/ to nic innego jak ciągłe /nieustanne/ posiadanie możliwości wykonania zadań bojowych /operacyjnych, strategicznych/ przez określone jednostki wojskowe, zgodnie z ich przeznaczeniem, strukturami organizacyjnymi, wyposażeniem, zabezpieczeniem logistycznym, niezależnie od pory roku, warunków terenowych, meteorologicznych czy pory doby Koziej 1993/. Zachowanie zdolności bojowej jest uznawane jako jedna z podstawowych zasad sztuki wojennej. Jej istota wyraża się tym, że wojska są w gotowości do podjęcia walki i wykonania zadań bojowych oraz osiągnięcia celu działań przy jak najmniejszych stratach własnych. Wyraża się również koniecznością efektywnego wykorzystania wojsk, niedopuszczenie do nadmiernego ich wyczerpania i takiego sposobu prowadzenia działań, aby zapewnić im /wojskom/ warunki sukcesywnego odtwarzania zdolności bojowej między innymi przez realizację przedsięwzięć zabezpieczenia logistycznego /Ficoń 2004/. Dokonując analizy powyższych treści można założyć, że na poziom zdolności bojowej mogą wpływać takie składowe jak: stopień ukończenia w stosunku do etatu czasu wojny, stan wyszkolenia wojsk, stan techniczny sprzętu wojskowego, stan moralno – etyczny a także jakość i poziom organizowanego zabezpieczenia logistycznego.

Rys. 4. Czynniki determinujące poziom zdolności bojowej wojsk

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc za podstawę przytoczone treści odnoszące się do interpretacji pojęcia „zdolność bojowa”, której składową jest *zabezpieczenie logistyczne* można wnioskować, że *bezpieczeństwo logistyczne* stanowi istotny składnik zdolności bojowej. Odnosząc się do treści definicji „bezpieczeństwo” można stwierdzić, że dla zapewnienia utrzymania na odpowiednim poziomie zdolności bojowej należy wojskom zapewnić bezpieczeństwo logistyczne rozumiane jako teorię i praktykę związaną z zapewnieniem warunków logistycznych pozwalających na realizację przedsięwzięć wynikających z przeznaczenia i treści wykonywanych zadań umożliwiających osiągnięcie zakładanego celu polegającego na osiągnięciu i utrzymywaniu zdolności do podjęcia działań adekwatnie do zaistniałej sytuacji militarnej lub kryzysowej przez wszystkie szczeble organizacyjne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Tak rozumiane bezpieczeństwo logistyczne w odniesieniu do utrzymania zdolności bojowej wojsk powoduje, że przedmiotem zainteresowania powinny być treści związane z funkcjonowaniem systemu logistycznego wojska, a mianowicie :

- zaspokojenie potrzeb materiałowych definiowanych jako „zabezpieczenie materiałowe wojsk”;
- zaspokojenie potrzeb technicznych określanymi jako „zabezpieczenie techniczne wojsk”;
- zaspokojenie potrzeb transportowych;
- zakwaterowanie wojsk /Brzeziński 2005/.

2. ZASPOKOJENIE POTRZEB MATERIAŁOWYCH

Poprawne, zgodnie z oczekiwaniami wykonanie przedsięwzięć związanych z zaspokojeniem potrzeb materiałowych jest fundamentem bezpieczeństwa materiałowego. Zadania zabezpieczenia materiałowego realizuje wojskowy podsystem materiałowy, w którego skład wchodzi organa i jednostki logistyczne realizujące dostawy zaopatrzenia a także świadczące usługi socjalno-bytowe /Solarz 2009/. Pamiętać również należy, że do realizacji zadań zaopatrzeniowych można włączyć potencjał podmiotów cywilnych zwłaszcza w sytuacjach trudnych wymagających zaangażowania większego potencjału.

Zabezpieczenie materiałowe jest rozumiane jako ogół czynności realizowanych przez potencjał podsystemu materiałowego, którego zasadniczym celem jest dostarczenie odbiorcom /wojskom/ wymaganych pod względem miejsca, czasu, asortymentu i ilości środków zaopatrzenia a także usług materiałowych /np. żywienie, kąpiel/. Realizacja tego celu jest ważnym przyczynkiem do zapewnienia warunków utrzymania zdolności bojowej całych SZ RP w czasie pokoju, kryzysu i ewentualnej wojny. Istotą funkcjonowania podsystemu materiałowego jest zapewnienie wojskom bezpieczeństwa poprzez realizację zgodnie z zapotrzebowaniem jednostek i instytucji wojskowych dostaw sprzętu wojskowego, środków bojowych i materiałowych oraz świadczenie usług socjalno - bytowych, niezbędnych do utrzymania zdolności bojowej na nakazanym /wymaganym/ poziomie.

Dla osiągnięcia założonego celu funkcjonowania podsystemu materiałowego to jest zapewnienia warunków utrzymania zdolności bojowej, konieczne jest pomyślne wykonanie szeregu zadań cząstkowych. Pierwszym z nich jest normowanie polegające na wykonaniu przedsięwzięć pozwalających poprawnie określić należności etatowe i tabelaryczne, różnego rodzaju współczynniki zużycia i strat, normatywy, okresy używalności, limity i tym podobne wielkości nazywane ogólnie normami. Wielkości wynikające z normatywów wykorzystywane są do opracowania prognoz /zużycia, potrzeb/ i na tej podstawie wykonanie planów zaopatrywania jednostek i instytucji wojskowych. Drugim ważnym zadaniem podsystemu materiałowego jest prognozowanie polegające na przewidywaniu potrzeb materiałowych. Działanie to powinno uwzględniać te czynniki, które determinują wielkość, asortyment oraz czas i miejsce powstawania potrzeb. Kolejnym istotnym z punktu widzenia bezpieczeństwa logistycznego zadaniem realizowanym w ramach podsystemu materiałowego jest planowanie sposobu zaspakajania potrzeb materiałowych wojsk. Realizacja tego zadania pozwala racjonalnie wykorzystać posiadany i przydzielony /jeżeli taki będzie/ potencjał, podsystemu materiałowego

w procesie zaopatrywania wojsk. Dla pełnego i rytmicznego zaspakajania potrzeb materiałowych niezbędne jest wykonanie przedsięwzięć związanych z gromadzeniem wymaganych ilości środków zaopatrzenia we wcześniej wskazanych miejscach. Istotne jest również prowadzenie nadzoru nad warunkami przechowywania zgromadzonych zasobów, które zapewnią utrzymanie nie tylko odpowiedniej ilości ale jednocześnie jakości poszczególnych asortymentów zaopatrzenia.

W ramach funkcjonowania podsystemu materiałowego na rzecz utrzymania i zachowania zdolności bojowej ważne jest dostarczanie środków bojowych i materiałowych do odbiorców. Odbywa się to poprzez dostarczenie zaopatrzenia do wskazanych odbiorców, lub też można przyjąć inne rozwiązanie polegające na wskazaniu jednostkom i instytucjom wojskowym miejsca i określenie czasu skąd i kiedy zaopatrzenie należy odebrać. Zastosowanie konkretnego sposobu jest zależne od wielkości potrzeb materiałowych, rodzaju wyposażenia w środki transportowe odbiorcy i odpowiedzialnego za dostarczenie zaopatrzenia oraz rodzaju zadań wykonywanych przez zaopatrywaną jednostkę czy instytucję wojskową.

Zadaniem niejako spinającym wymienione wcześniej przedsięwzięcia jest kierowanie zabezpieczeniem materiałowym jednostek i instytucji wojskowych. Polega ono na realizacji czynności planistycznych i wykonawczych odnoszących się do planowania, organizowania, pobudzania i kontroli przedsięwzięć realizowanych w ramach zabezpieczenia materiałowego. Wykonawcami tych zadań są przedstawiciele pionu logistyki /materiałowego/ na poszczególnych szczeblach dowodzenia w Siłach Zbrojnych RP.

Skuteczne a zarazem racjonalne wykonanie wymienionych zadań podsystemu materiałowego będzie możliwe a jednocześnie łatwiejsze, pod warunkiem przestrzegania określonych zasad /reguł/ postępowania /Pszczółowski 1978/. W procesie realizacji zadań zabezpieczenia materiałowego na pierwszym miejscu wydaje się być zasada dostarczania środków bojowych i materiałowych odbiorcom. Jej istota polega na tym, że przełożony ma obowiązek dostarczenia lub wskazania źródła zaopatrzenia, skąd potrzebne środki można pobierać. Wybór wariantu zależy od rodzaju wykonywanych zadań i znaczenia /roli/ wykonawcy w utrzymaniu zdolności bojowej całych Sił Zbrojnych RP. Druga zasada dotyczy manewru środkami zaopatrzenia. Jej sedno wyraża się w skupianiu głównego wysiłku zaopatrzeniowego adekwatnie do zaistniałej sytuacji dotyczącej realizacji zadań związanych z utrzymaniem, zachowaniem czy odtwarzaniem zdolności bojowej.

Z punktu widzenia konieczności racjonalnego gospodarowania zasobami wskazane jest przestrzeganie zasady odnoszącej się do wykorzystania w miarę możliwości zasobów miejscowych na potrzeby jednostek i instytucji wojskowych. Jej praktyczne stosowanie

pozwole zachować własne zasoby jako swego rodzaju rezerwę, która zostanie zużyta w sytuacji gdy zajdzie potrzeba przystąpienia do zapewnienia wojskom odpowiednich zasobów dla utrzymania zdolności bojowej.

Szczególnie aktualną zasadą jest realizacja rejonowego zaopatrywania jednostek i instytucji wojskowych. To właśnie treść tej zasady została zmaterializowana poprzez „powołanie do życia” Wojskowych Oddziałów Gospodarczych /WOG/ i Regionalnych Baz Logistycznych /RBLog/. Jej istota polega na włączeniu do podsystemu materiałowego wszystkich jednostek wojskowych dyslokowanych w określonym rejonie, bez względu na ich organizacyjne podporządkowanie. Ostatnia zasada mówi o konieczności posiadania aktualnej wiedzy dotyczącej stanu ilościowego i jakościowego środków zaopatrzenia, ich rozmieszczenia i bieżącej dostępności. Dane te uzyskiwane są dzięki funkcjonującemu systemowi meldunkowemu a docelowo będą danymi uzyskanymi z Zintegrowanego Wieloszczeblowego Systemu Informatycznego Resor-tu Obrony Narodowej /ZWSI RON/ .

Przedstawione składowe podsystemu materiałowego /niekiedy zwanego podsystemem zaopatrywania/ wskazują na znaczenie dostarczania środków zaopatrzenia dla utrzymania zdolności bojowej wojsk. Trudno bowiem mówić o posiadaniu zdolności do wykonania określonych zadań bez posiadania odpowiednich pod względem ilości, jakości, rodzaju, czasu i miejsca zasobów.

3. FUNKCJONOWANIE PODSYSTEMU TECHNICZNEGO

Bezpieczeństwo logistyczne w odniesieniu do sprzętu wojskowego, który ma niewątpliwą wpływ na poziom zdolności bojowej wojsk jest zapewniane przez potencjał umiejscowiony w podsystemie technicznym zwanym niekiedy zamiennie podsystemem zabezpieczenia technicznego. Jego potencjał stanowią jednostki użytkujące sprzęt wojskowy, organa techniczne oraz jednostki oraz urządzenia ewakuacyjne i remontowe utrzymujące w gotowości do użycia sprzęt wojskowy. Uzupełnieniem podsystemu technicznego są techniczne środki materiałowe niezbędne do odtworzenia zdolności technicznej sprzętu wojskowego w przypadku jego awarii lub uszkodzenia.

Szczególne rola przypisywana podsystemowi technicznemu w kontekście zapewnienia wojskom bezpieczeństwa logistycznego a tym samym stworzenia warunków do utrzymania zdolności bojowej wynika stąd, że wysoki stopień gotowości sprzętu wojskowego do użycia jest zasadniczą przesłanką umożliwiającą prowadzenie skutecznych działań realizowanych w różnym miejscu i w różnych warunkach. Z tego też względu wszyscy dowódcy zobowiązani są do podejmowania wszelkich działań nakierowanych na utrzymanie sprzętu

wojskowego w należyтым stanie technicznym, zarówno w czasie pokoju jak i w warunkach kryzysu czy wojny.

Zabezpieczenie techniczne realizowane w stosunku do sprzętu wojskowego jest kompleksem przedsięwzięć organizacyjnych i wykonawczych odnoszących się do wszystkich bez wyjątku jego egzemplarzy. Działania te mają pozwalać na jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem. Dla realizacji tych przedsięwzięć konieczne jest sprecyzowanie funkcji, których spełnienie pozwoli zrealizować cel zabezpieczenia technicznego a tym samym partycypować w zapewnieniu bezpieczeństwa logistycznego dla utrzymania zdolności bojowej wojsk.

Pierwszą a jednocześnie zasadniczą funkcją realizowana w ramach zabezpieczenia technicznego jest kierowanie przedsięwzięciami zabezpieczenia technicznego i dowodzenie pododdziałami i oddziałami remontowymi. Materializowanie tej funkcji odbywa się poprzez realizację czynności związanych z planowaniem zabezpieczenia technicznego wojsk, organizowaniem poszczególnych przedsięwzięć i czynności, pobudzaniem /motywowaniem/ stanu osobowego pionu technicznego do jak najlepszego wykonywania zadań oraz kontrolą jakości i terminowości wykonania postawionych zadań. Funkcja ta dotyczy wszystkich szczebli dowodzenia i wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP.

Kolejną funkcją jest prowadzenie rozpoznania technicznego. Jej treścią jest możliwe precyzyjne ustalenie stanu technicznego /jakościowego/ sprzętu wojskowego. Niekiedy w ramach rozpoznania technicznego określa się również stan ilościowy sprzętu wojskowego a także stan i możliwości infrastruktury technicznej. Przedsięwzięcia te mają na celu dokonanie całościowej oceny sytuacji technicznej i dzięki uzyskanym wynikom uzyskanie możliwości dokonania racjonalnego, adekwatnego do zaistniałej sytuacji podziału sił i środków podsystemu technicznego.

Następną funkcją podsystemu technicznego w ramach zapewnienia bezpieczeństwa logistycznego w aspekcie utrzymania zdolności bojowej jest prowadzenie ewakuacji technicznej. Jest to działanie wymuszone polegające na przemieszczeniu niesprawnego sprzętu wojskowego z miejsc awarii lub uszkodzeń w rejon wskazany przez właściwego przełożonego, gdzie może zostać przywrócony do stanu używalności.

Istotne z punktu widzenia bezawaryjnego użytkowania sprzętu wojskowego jest prowadzenie obsługi technicznych. Polega ono na realizacji szeregu różnorodnych przedsięwzięć, których zasadniczym celem jest zapewnienie bezawaryjnej eksploatacji sprzętu wojskowego w warunkach pokoju /szkolenie wojsk/ i prowadzenia działań wojennych. Ma więc zasadniczy wpływ na zapewnienie utrzymania zdolności bojowej na

oczekiwanym poziomie. Ilość i rodzaj przedsięwzięć obsługowych zależy każdorazowo od rodzaju, typu, przeznaczenia i stopnia zaawansowania technologicznego konkretnego egzemplarza sprzętu wojskowego.

Kolejną funkcją spełnianą przez podsystem techniczny jest naprawa sprzętu wojskowego. W ramach tej funkcji są realizowane przedsięwzięcia organizacyjne i wykonawcze, których podstawowym celem jest przywrócenie uszkodzonym egzemplarzom sprzętu wojskowego takiego stanu zdadności technicznej, który umożliwi ponowne jego użycie zgodnie z przeznaczeniem.

Ostatnią, ale równie istotną funkcją z punktu widzenia sprawności sprzętu wojskowego, a co za tym idzie utrzymanie zdolności bojowej na nakazanym poziomie jest zaopatrywanie w techniczne środki materiałowe. Istota tej funkcji zasadza się w umiejętnym planowaniu potrzeb a następnie skutecznym ich zaspakajaniu. Z uwagi na to, że podmiotem zaopatrywania w techniczne środki materiałowe jest sprzęt wojskowy planowanie to jest wielką sztuką i zachodzi bezwzględna konieczność elastycznego reagowania na występujące niekiedy nieprzewidziane potrzeby aby przywrócenie zdadności technicznej było możliwe.

W procesie realizacji przedsięwzięć umożliwiających spełnianie zasadniczych funkcji zabezpieczenia technicznego jako składowej utrzymania zdolności bojowej wojsk konieczne jest stosowanie określonych zasad postępowania. Ich przestrzeganie może pozwolić na uzyskanie efektu synergii, dzięki któremu uzyskany efekt będzie ilościowo i jakościowo lepszy niż wskazywałby na to zaangażowany potencjał /Będkowski, Kramarz 2011/.

4. ZASPOKOJENIE POTRZEB TRANSPORTOWYCH

W procesie osiągania i utrzymania zdolności bojowej przez jednostki i instytucje wojskowe istotną rolę spełnia zaspokojenie potrzeb transportowych. W działaniach wojennych oraz w działalności bieżącej jednostek i instytucji wojskowych zawsze ma miejsce sytuacja w której szeroko rozumiane potrzeby są generowane w innym miejscu w stosunku do potencjału mogącego te potrzeby zaspokoić. Tym samym powstaje luka przestrzenna rozumiana jako różnice w położeniu miejsc produkcji, gromadzenia i przechowywania a miejscem zużycia i konsumpcji określonego asortymentu, którą można pokonać wykorzystując funkcjonowanie podsystemu transportu i ruchu wojsk /TiRW/. Podsystem ten jest rozumiany jako wieloszczeblowy a zarazem spójny układ sił i środków realizujących przedsięwzięcia organizacyjne, techniczne i wykonawcze związane z przewozem i ruchem wojsk, przygotowaniem i prowadzeniem osłony technicznej sieci transportowej, a także realizacją

prac przeładunkowych dla realizacji zasadniczego celu, którym jest sprawne i terminowe przemieszczanie wojsk i ładunków.

W warunkach Polski podsystem transportu i ruchu wojsk ze względu na korzystanie z cywilnej infrastruktury transportowej stanowi część systemu transportowego kraju. Jego istotą w czasie pokoju jest zaspokojenie potrzeb przewozowych jednostek i instytucji wojskowych, co jest realizowane we współpracy z sektorem cywilnym a ostatecznym celem jest stworzenie właściwych warunków utrzymania zdolności bojowej wojsk /Figurski 2010/. Z kolei w odniesieniu do czasu kryzysu i wojny istota podsystemu TiRW polega na wcześniejszym przygotowaniu środków transportu, sieci transportowej oraz organów i jednostek wykonawczych /wojskowych i cywilnych/ do realizacji zadań związanych ze sprawnym przemieszczaniem wojsk i ładunków.

Zaspokojenie potrzeb przewozowych wojska w ramach bezpieczeństwa logistycznego jest realizowane przez cztery podstawowe rodzaje transportu, a mianowicie transport drogowy, transport kolejowy, transport morski i transport powietrzny. Kompleksowe i adekwatne do zaistniałej sytuacji wykorzystanie wszystkich wymienionych rodzajów transportu może stworzyć dogodne warunki realizacji zadań przez wojska operacyjne i ułatwić funkcjonowanie poszczególnych podsystemów logistycznych.

Transport samochodowy z uwagi na swoje walory użyteczności i dostępności jest zasadniczym środkiem wykorzystywanym w procesie przemieszczania ładunków i ludzi zarówno

w czasie pokoju jak i w taktycznej i operacyjnej strefie działań. Zadania z tym związane wykonują siły i środki zorganizowane w pododdziały i oddziały logistyczne, zaopatrzenia i transportowe funkcjonujące na różnych szczeblach organizacyjnych Wojska Polskiego. Dysponują one samochodami o różnej charakterystyce co pozwala realizować zadania transportowe, zbliżając się do przestrzegania zasady obowiązującej w logistyce cywilnej a mianowicie „przewozy od drzwi do drzwi” / z angielskiego door-to-door /Blaik 2010/.

Drugim rodzajem transportu lądowego, który jest wykorzystywany w procesie zaspokojenia potrzeb przewozowych wojsk jest transport kolejowy. Jeszcze do niedawna był to zasadniczy rodzaj transportu wykorzystywany w przewozach wojskowych. Charakteryzuje się on najwyższym stanem zdolności przewozowej i ciągłej gotowości do użycia na potrzeby SZ RP. W czasie pokoju zwykle wykorzystywany jest do dowozu środków zaopatrzenia /w relacji producent – skład materiałowy/ oraz w przewozach ciężkiego sprzętu gaśnicowego z miejsc stałej dyslokacji w rejon poligonów wojskowych. Pamiętać przy tym należy o przestrzeganiu zasady zobowiązującej do uwzględniania wyników rachunku ekonomicznego,

zgodnie z którą przewozy z wykorzystaniem transportu kolejowego na odległość mniejszą niż 100 kilometrów nie powinny być realizowane.

Do realizacji przewozu wojsk, sprzętu wojskowego i zaopatrzenia w wymiarze strategicznym racjonalne jest wykorzystanie transportu morskiego. Może to mieć miejsce głównie

w przypadku wystąpienia potrzeb przewozowych związanych z realizacją zadań w misjach poza granicami kraju. Charakterystycznym przykładem może być przewóz sprzętu wojskowego i zaopatrzenia dla zaspokojenia potrzeb a tym samym zapewnieniu bezpieczeństwa logistycznego Polskiemu Kontyngentowi Wojskowemu realizującemu zadania w Republice Afganistanu. Wówczas to w Porcie Szczecin załadowano zasadnicze wyposażenie i zaopatrzenie na statek, który drogą morską /z pośrednim przeładunkiem/ dostarczył ładunek do portu w Karaczi. Istotne w tym jest wykonanie przedsięwzięć planistycznych, organizacyjnych i wykonawczych umożliwiających wyczarowanie statku, jego załadunek i bezpieczne dotarcie do portu przeznaczenia.

Transport powietrzny z uwagi na swoje specyficzne cechy odnoszące się do prędkości przemieszczania, zasięgu, kosztów oraz manewrowości może być wykorzystywany w określonych, uzasadnionych sytuacjach. Może to być przewóz ludzi na duże odległości np. w ramach rotacji zmian w Polskich Kontyngentach Wojskowych. Specyficznym miejscem, gdzie może być wykorzystany transport powietrzny to dostarczenie zaopatrzenia w warunkach gdzie inne rodzaje transportu nie są w stanie wykonać zadań przewozowych, lub ich użycie narażone jest na duże niebezpieczeństwo. Innym niezwykle istotnym miejscem wykorzystania transportu powietrznego jest jego udział w prowadzeniu ewakuacji medycznej a tym samym powoduje zwiększenie poczucia bezpieczeństwa żołnierzy realizujących zadania, w których jest narażone ich zdrowie i życie.

5. ZASPOKOJENIE POTRZEB W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY

Z punktu widzenia bezpieczeństwa logistycznego jednostek i instytucji wojskowych w aspekcie utrzymania zdolności bojowej na wymaganym poziomie ważne jest poprawne funkcjonowanie podsystemu infrastruktury wojskowej . Podmiotem podsystemu infrastruktury są stałe obiekty i urządzenia przeznaczone do:

- stałego lub okresowego /tymczasowego/ rozmieszczenia żołnierzy i osób cywilnych stanowiących obsadę etatową lub zatrudnionych w jednostkach i instytucjach wojskowych podległych Ministrowi Obrony Narodowej;

- magazynowania, przechowywania i utrzymywania zapasów zaopatrzenia przeznaczonych do zaspokojenia potrzeb jednostek i instytucji wojskowych;
- przechowywania, utrzymywania i naprawy sprzętu wojskowego i innego wyposażenia stanowiącego mienie jednostki lub instytucji wojskowej /Ficoń 2009/.

Zapewnienie bezpieczeństwa jednostkom i instytucjom wojskowym w obszarze infrastruktury odbywa się poprzez realizację szczegółowych zadań realizowanych przez trójszczeblową strukturę organizacyjną podsystemu infrastruktury. Szczebel centralny odpowiada za kreowanie polityki inwestycyjnej poprzez opracowanie wieloletnich planów inwestycyjnych, monitorowanie ich realizacji oraz prowadzenie działalności kontrolnej i rozliczeniowej. Z kolei szczebel rejonowy /Rejonowe Zarządy Infrastruktury/ realizuje zadania wynikające z funkcji przypisanych trwałemu zarządcy infrastruktury. Ich zadania dotyczą również wykonawstwa w obszarze inwestycji, remontów, gospodarki energetycznej i komunalnej oraz gospodarki mieniem ruchomym niezbędnym do wyposażenia i technicznego utrzymania infrastruktury znajdującej się w rejonie odpowiedzialności. Trzeci, terenowy szczebel organizacyjny w pionie infrastruktury wykonuje co prawda jedynie ograniczone czynności zarządzania infrastrukturą na szczeblu Wojskowego Oddziału Gospodarczego /WOG/ ale jest on swego rodzaju łącznikiem pomiędzy szczeblem nadrzędnym a zabezpieczoną jednostką lub instytucją wojskową. Stąd też jego rola w zapewnieniu bezpieczeństwa jednostki lub instytucji wojskowej w obszarze infrastruktury wojskowej jest nie do podważenia a jakość realizowanych w tym zakresie zadań ma bezpośrednie przełożenie na utrzymanie i zachowanie zdolności bojowej.

PODSUMOWANIE

Wpływ bezpieczeństwa logistycznego na poziom zdolności jednostek i instytucji wojskowych do realizacji określonych zadań jest rzeczą oczywistą. Nie jest bowiem możliwe wykonanie jakichkolwiek zadań związanych z prowadzeniem walki bez posiadania odpowiedniego zaplecza logistycznego. Dążyć zatem należy do równomiernego rozłożenia akcentów pomiędzy pododdziały /oddziały/ bojowe, a mobilny /pododdziały/ i stacjonarny /WOG/ potencjał logistyczny. konieczne jest również przestrzeganie określonych zasad postępowania, wykorzystywania nowoczesnych narzędzi informatycznych jak również korzystania z doświadczeń zdobytych w czasie misji prowadzonych w różnych częściach świata.

LITERATURA

1. Będkowski J., Kramarz M., Logistyka stosowana, metody, technika, analiza, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2011, s. 35 - 44
2. Blaik P. Logistyka. Koncepcja zintegrowanego zarządzania, PWE Warszawa 2010, s. 261 – 296
3. Brzeziński M. Logistyka wojskowa, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2005
4. Doktryna logistyczna Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwo Obrony Narodowej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Bydgoszcz 2014
5. Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
6. Ficoń K., Logistyka operacyjna na przykładzie Resortu Obrony Narodowej, wyd. Bel Studio, Warszawa 2004
7. Ficoń K., Logistyka techniczna, infrastruktura logistyczna, Bel-Studio, Warszawa 2009, s. 109 – 167
8. Figurski J. Ekonomia logistyki cz.2 Logistyka transportu, WAT Warszawa 2010, s. 113 – 143
9. Koziej s., Teoria sztuki wojennej, Warszawa 1993, s. 89.
10. Mitkow S., Bezpieczeństwo państwa a proces pozyskiwania sprzętu wojskowego, Systemy Logistyczne Wojsk 41/2014, WAT Warszawa 2014
11. Nowak E., Nowak M., Zarys teorii bezpieczeństwa narodowego wyd.2, DIFIN, Warszawa 2015
12. Pszczołowski R. Mała encyklopedia prakseologii i teorii zarządzania, Ossolineum, Wrocław 1978, s. 290 – 291
13. Solarz J., Doktryny militarne XX wieku. Avalon, Kraków 2009, s. 35 - 55

INTERESY I CELE STRATEGICZNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

1. INTERESY NARODOWE W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA

- skuteczne /efektywne/ dysponowanie narodowym potencjałem bezpieczeństwa zapewniającym gotowość i zdolność do zapobiegania zagrożeniom, w tym odstraszania, obrony i ochrony przed nimi oraz likwidowania ich następstw;
- zapewnienie silnej pozycji międzynarodowej Polski poprzez członkostwo w wiarygodnych systemach bezpieczeństwa międzynarodowego;
- zapewnienie ochrony indywidualnej i zbiorowej obywateli przed zagrożeniami dla ich życia i zdrowia oraz przed naruszeniem, utratą lub degradacją istotnych dla nich dóbr /materialnych i niematerialnych/;
- zapewnienie swobody korzystania przez obywateli z wolności i praw, bez szkody dla bezpieczeństwa innych osób i bezpieczeństwa państwa oraz zapewnienie tożsamości narodowej i dziedzictwa kulturowego;
- zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju potencjału społecznego i gospodarczego państwa, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego oraz warunków życia i zdrowia ludności jako podstawy bytowania.

2. CELE STRATEGICZNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA

- utrzymywanie i demonstrowanie gotowości zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego do wykorzystywania szans, podejmowania wyzwań, redukcji ryzyk i przeciwdziałania zagrożeniom;
- doskonalenie zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego, a zwłaszcza jego elementów kierowania, w tym zapewnienie niezbędnych zasobów i zdolności;
- rozwój potencjału obronnego i ochronnego adekwatnego do potrzeb i możliwości państwa oraz zwiększenie jego interoperacyjności w ramach NATO i UE;
- wzmocnienie gotowości i zdolności NATO do kolektywnej obrony oraz spójności działań UE w dziedzinie bezpieczeństwa; budowanie silnej pozycji Polski w obu tych organizacjach;

- rozwijanie bliskiej współpracy ze wszystkimi sąsiadami oraz budowanie partnerskich relacji z innymi państwami, w tym służących zapobieganiu i rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów międzynarodowych;
- promowanie na arenie międzynarodowej zasad prawa międzynarodowego oraz uniwersalnych wartości, takich jak: demokracja, prawa człowieka i wolności obywatelskie, a także podnoszenie w polskim społeczeństwie świadomości praw człowieka i obywatela;
- zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego poprzez doskonalenie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz systemu monitorowania, powiadamiania, ostrzegania o zagrożeniach i likwidowania skutków klęsk żywiołowych oraz katastrof, a także wdrożenie rozwiązań prawnych i organizacyjnych w zakresie systemu ochrony ludności oraz obrony cywilnej;
- doskonalenie i rozwój krajowego systemu zarządzania kryzysowego w kierunku zapewnienia jego wewnętrznej spójności i integralności oraz umożliwienia niezakłóconej współpracy w ramach systemów zarządzania kryzysowego organizacji międzynarodowych, których Polska jest członkiem;
- ochrona granic Polski, stanowiących zewnętrzną granicę UE; przeciwdziałanie przestępczości zorganizowanej, w tym gospodarczej; ochrona porządku publicznego;
- udoskonalenie rozwiązań systemowych dla przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu i proliferacji broni masowego rażenia;
- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w cyberprzestrzeni;
- zapewnienie bezpiecznych warunków rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz innowacyjności, efektywności i konkurencyjności gospodarki, a także stabilności finansowej państwa;
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i bezpieczeństwa klimatycznego oraz ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i zasobów naturalnych, w szczególności zasobów wodnych, a także kształtowanie zagospodarowania przestrzennego kraju w sposób zwiększający odporność na różnorakie zagrożenia, w szczególności militarne, naturalne i technologiczne;
- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego;
- prowadzenie efektywnej polityki rodzinnej oraz dostosowanie polityki migracyjnej do nowych wyzwań;

- pogłębianie świadomości społecznej w sferze bezpieczeństwa oraz zwiększanie kompetencji obywateli pozwalających na właściwe reagowanie w sytuacjach kryzysowych.